
Univerzitná knižnica v Trondheime

Univerzitná knižnica v Trondheime

Univerzitná knižnica v Trondheime (UBiT) má 11 pobočiek, ktoré sú lokalizované pri jednotlivých fakultách. Absolútna väčšina kníh je dostupná priamo na policiach, staršie a archívne zväzky sú uložené v skladoch. Knihy z políc v pobočke, kde ste zaregistrovaní nemožno objednať, je nutné si ich osobne vyzdvihnúť. Všetky ostatné požiadavky, t.j. knihy zo skladu i ostatných pobočiek, sa vybavujú elektronicky. Dodávka z pobočiek trvá 1-3 dni, zo skladu 1-2 hodiny. Knihy, ktoré sú momentálne vypožičané je samozrejme možné rezervovať, buď po internete, alebo cez počítače priamo v knižnici. Tieto sú napojené na tlačiareň, takže objednávku alebo len záznam o knihe je možné hneď i zadarmo vytlačiť.

UBiT je súčasťou celonórskeho knižničného systému (bibsys.no), ktorý využíva 107 organizácií vrátane Národnej knižnice, všetkých univerzitných knižníc a knižníc iných akademických a vedeckých inštitúcií. Toto umožňuje požičiavanie kníh vrámci jedného systému po celom Nórsku. Knihy z iného miesta je možné buď požičať priamo (väčšinou zadarmo) alebo objednať ich kópiu (väčšinou za poplatok, v závislosti od poskytujúcej inštitúcie). Ďiaľkové výpožičky nie je možné uskutočniť v prípade ojedinelých výťažkov alebo výťažkov v obmedzených exemplároch.

Bežné knihy sa väčšinou požičiavajú na dva alebo štyri týždne, slovníky, ročenky alebo literatúra z povinného penza len na jeden deň. Toto však funguje len teoreticky, v súlade s nórsnym uvoľneným prístupom. Ak si knihu do uplynutia vašej výpožičnej doby nerezervoval iný čitateľ, môžete ju mať požičanú, kým vám nepríde na e-mail upozornenie, že ste prekročili výpožičnú dobu. V takomto prípade môžete výpožičku predĺžiť odoslaním e-mailu naspäť knižnici. Ak si knihu medzitým niekto rezervoval, ste knihu povinný vrátiť, čo vám knižnica oznámi taktiež e-mailom. Prepokladá sa, že tak urobíte. Pokuty za neskoré vrátenie tu zrejme vôbec neexistujú alebo sa dávajú len ak ste knihy nevrátili už veľmi dlhú dobu. Rozhodne vás nimi nikto nestraší a nikde ani nie je vyvesený oznam upozorňujúci na finančné postihy.

Knihy sa požičiavajú cez automat a vracajú do uzavretých škatúľ umiestnených priamo v knižnici i pred ňou. Predchádza sa tak dlhým radom a navyše je takéto vypožičiavanie osobnejšie. Personál je však veľmi milý, slušný a nápomocný. Otváracie hodiny jednotlivých pobočiek sa líšia. Humanisticko-spoločenská knižnica má napr. otvorené denne od 8 do 19, v piatok len do 17, ale v sobotu len koncom semestra a cez skúškové obdobie.

Čo sa týka mestských knižníc, fungujú taktiež vynikajúco. Registrácia je zadarmo a žiadne členské sa neplatí. Mestské knižnice sa nazývajú ľudovými a v Nórsku majú dobre vybudovanú sieť. Možno v nich požičať najmä beletriu, ale tiež literatúru z oblasti dejín, geografie, voľného času a podobne. Odbornú literatúru tu väčšinou nájsť nemožno, typická je však literatúra lokálneho charakteru. Tieto knižnice sú veľmi dobre vybavené, čo je zabezpečené zo zákona o nákupe literatúry ("Innkjøpsordningen"), ktorý v Nórsku funguje už niekoľko desiatok rokov. Knižnice sú povinné nakúpiť výťažky určené Ministerstvom kultúry, ktoré robí selektívny výber na základe kvality. Štát sa takto stará o kultúrnosť národa. V Nórsku sa skutočne veľa číta, najmä domáca beletria. Táto je vďaka dobre zásobeným domácim knižniciam – napriek vysokým cenám kníh v kníhkupectvách – ľahko prístupná pre všetkých.

Lubomira Kuzmová

(autorka studuje na FF UK obory norština a anglistika-amerikanistika.V súčasnej dobe je na stipendijnom pobytku na NTNU Trondheim)